Yleistä

Maantien käyttäjille suunnattu mainos tai ilmoitus tulee maantielain (MTL) 52.1 §:n mukaan sijoittaa ja laatia niin, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta, aiheuta haittaa tienpidolle ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Maantielakia sovelletaan tienvarsimainoksiin ja -ilmoituksiin, jotka sijaitsevat asemakaava-alueiden ulkopuolella ja asemakaavassa liikennealueeksi osoitetuilla alueilla.

Mainoksen tai ilmoituksen asettamisesta tulee MTL 52.2 §:n nojalla ilmoittaa tienpitoviranomaiselle. Ilmoituksen tulee sisältää selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijaintipaikasta sekä selvitys maanomistajan tai -haltijan suostumuksesta mainoksen sijoittamiseen.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluville mainoksille vaaditaan myös
- MTL 42 §:n mukainen lupa, jos mainos aiotaan sijoittaa *tiealueelle*
- MTL 47 §:n mukainen poikkeuslupa, jos mainos aiotaan sijoittaa tiealueen ulkopuolelle *suoja- tai näkemäalueelle*

Nämä luvat tulee hakea ennen ilmoituksen tekemistä.

Ilmoitusvelvollisuus ei koske MTL 52 a §:ssä tarkoitettua tilapäistä tapahtumailmoittelua eikä rakennuksessa tai sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta tai siellä myytävistä tuotteista. Tämä määräys ei koske viimeksi mainittuja ilmoituksia muutoin kuin niitä käsittelevien lukujen osalta (luvut 4 ja 5).

Määräysten säädösperusta

MTL 52 b §:n mukaan Liikennevirasto voi antaa määräyksiä
1. lain 52 §:ssä tarkoitetun tienpitoviranomaiselle tehtävän ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä
2. liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

Ilmoituksen käsittely perustuu kokonaisharkintaan ja MTL 52 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä voidaan yksittäisestä määräyksestä poiketa.

LUONNOS

Liikenneviraston määräys (XX/2016)

1. Mainoksen sijoittamisilmoitus

Ilmoitukseen on liitettävä

- kartat mainoksen sijaintipaikasta (yleiskartta sekä tarkempi asemapiirros, josta ilmenee mainoksen suunniteltu sijaintipaikka, mainoslaitteen etäisyys maantiestä sekä sijoittuminen ja suuntaus maantiehen nähden)
- selvitys maanomistajan tai -haltijan suostumuksesta mainoksen sijoittamiseen maalleen

Ilmoituksesta on käytävä ilmi

- mitä reittiä mainokselle kuljetaan huoltotoimenpiteitä varten (valta-, kanta- ja seututeillä mainoslaitteen huoltotoimenpiteitä ei voi suorittaa ko. teiltä käsin)
- mainoslaitteen väritys ja muoto sekä mainospinnan muoto ja koko
- kiinteäsisältöisestä mainoksesta värillinen kuva, josta selviää mainoksen sisältö

2. Mainoksen sijaintivaatimukset

Mainosta ei saa sijoittaa

- liittymäalueelle, mukaan lukien eritasoliittymien rampit ja ramppien sisällä olevat alueet
- moottori- tai moottoriliikennetien tai ohituskaista- tai keskikaideosuuden alku- tai loppukohdan läheisyyteen (200 m)
- tunnelin läheisyyteen (200 m), maantien siltarakenteeseen, maantietä ylittävään siltaan, eikä sillan alku- tai loppukohdan läheisyyteen (200 m)
- tien suuntaisesti
- siten, että tien kaarteeseen tai liittymään muodostuu näkemäeste, eikä mainos saa olla kaarretta edeltävän suoran jatkeena
- siten, että mainos peittää näkemää liikennevaloihin, liikennemerkkeihin tai tiemerkintöihin tai heikentää niiden havaitsemista
- meluesteisiin eikä tien ja meluesteen väliselle alueelle
- riista-aidan aukon tai päätepisteen läheisyyteen (200 m) eikä paliskuntien välisten poroesteaitojen maantien ylityskohdan läheisyyteen (200 m)
- valaisemattomalle tieosuudelle, jos mainos on valaistu tai itsevalaiseva
- paikkaan tai tieosuudelle, jossa vaaditaan erityistä tarkkaavaisuutta. Edellä mainittujen lisäksi tällaisia ovat mm.
    - varalaskupaikat
    - ohituskieltoalueet
    - paikat, jossa on jalkakäytävän ja pyörätien alku- tai ylityskohta
    - mäkiset, mutkaiset ja onnettomuusalttiit tiejaksot
    - tien poikkileikkauksen muutoskohdat (esim. leveäkaistatiet)

Turvallisuussyistä mainos tulee sijoittaa sellaiselle etäisyydelle maantiestä, että se kaatuessaan tiealueelle päin jää vähintään 10 metrin päähän tiealueen reunasta. Valta-, kanta- ja seututeillä mainos tulee sijoittaa sellaiseen paikkaan, että mainoksen huoltaminen on mahdollista muutoin kuin maantieltä käsin.

Mainos ei saa estää tai haitata maantien kunnossapitoa, esimerkiksi niittoa tai aurausta. Tienvarsimainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon se, että tiealueen läheisyyteen/suoja-alueelle sijoittuva mainos voi vaurioitua tavanomaisten kunnossapitotoimien yhteydessä.

Vähimmäisetäisyydet

Taulukko 1. Vähimmäisetäisyydet lähimmästä liittymästä ja liikenteen ohjauslaitteesta eriluokkaisten teiden varsilla.

Tieluokka	Moottoritiet, moottoriliikennetiet, E-tiet	Valta- ja kantatiet	Muut maantiet
Mainoksen vähimmäisetäisyys			
liittymästä	2000 m	500 m	300 m
lähimmästä liikenteen ohjauslaitteesta tai toisesta mainoksesta	500 m	200 m	100 m
riista-aidan aukon kohdalla tai riista-aidan päätepisteestä, poroaitojen maantien ylityskohdat	200 m	200 m	200 m
Itsevalaisevan mainoksen vähimmäisetäisyys			
lähimmästä liikenteen ohjauslaitteesta tai toisesta mainoksesta	500 m	200 m	200 m

3. Mainoksen sisältö ja tekniset vaatimukset

Mainoksen sisältökokonaisuuden tulee olla hahmotettavissa yhdellä silmäyksellä. Mainoksessa käytettävien tekstien ja kuvien värit ja muodot tulee valita siten, että tienkäyttäjän on helppo omaksua tienvarsimainoksen sisältö ajotapahtuman yhteydessä.

Mainoksen asettajan tietojen tulee ilmetä mainoskehyksestä. Mainoksen etupuolelle vasempaan alakulmaan pintaan tulee kiinnittää säänkestävällä merkinnällä tienpitoviranomaisen tekemän päätöksen numero.

Liikenneturvallisuussyistä mainos ei saa sisältää

- virallisten liikennemerkkien sisältöä, tunnuksia ja väriskaalaa (TLL 56 §)
- yksityiskohtaisia elementtejä, jotka voivat kiinnittää tienkäyttäjän huomion liian pitkäksi aikaa, kuten esimerkiksi
    - pitkiä tekstejä tai numerosarjoja
    - kooltaan pientä tekstiä
- optista harhaa tai erityisiä optisia tehokeinoja
- liikkuvaa kuvaa, optista harhaa tai välähdyksiä (itsevalaiseva/vaihtuvasisältöinen mainos)

Mainoksen koko

Taulukko 2. Tienvarsimainoksen minimi- ja maksimimittoja

Mainoksen etäisyys tien keskilinjasta	20 m	30 m	50 m
Maksimi koko mainokselle (koko esimerkiksi)	12 m2 (n. 2 m x 6 m)	20 m2 (n. 2,5 m x 7,5 m)	30 m2 (n. 3 m x 9 m)
Minimi koko mainokselle (yli 80 km/h) (koko esimerkiksi)	6 m2 (n. 2 m x 3 m)	12 m2 (n. 2 m x 6 m	20 m2 (n. 2,5 m x 7,5 m)
Minimi tekstikoko (alle 80 km/h)	250 mm	350 mm	450 mm
Minimi tekstikoko (yli 80 km/h)	350 mm	450 mm	550 mm

Pinta ja heijastavuus

- Mainos ei saa häikäistä
- Mainos ei saa sisältää heijastavaa materiaalia tai pintoja

Valaistut mainokset

- Mainoksen valaistus ei saa sammua ja syttyä jaksottaisesti
- Mainoksen pinnan luminanssin on oltava pienempi kuin liikennemerkin heijastavuuden
- Valaistun mainoksen haltijan on varauduttava siihen, että mainos on ajastettavissa sammumaan samassa tahdissa kuin tienpitäjä mahdollisesti sammuttaa tievalaistuksen yöllä

Itsevalaisevat ja vaihtuvasisältöiset mainokset

- Itsevalaiseva mainos ei saa sammua ja syttyä jaksottaisesti
- Itsevalaisevan mainoksen valovoiman on oltava sellainen, että Liikenneviraston ohjejulkaisussa Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (16/2015) esitetyt häiriövalon raja-arvot eivät ylity. Raja-arvot ovat standardin SFS EN 12464-2 mukaiset.
- Pimeän aikaan mainospinnan keskimääräinen luminanssi saa olla enintään 300 kandelaa/m^2
- Hämärän aikaan mainospinnan luminanssi ei saa olla enemmän kuin viisi kertaa ympäristön luminanssi.
- Itsevalaisevan mainostaulun tulee säätää automaattisesti kirkkauttaan ympäristön valoisuuden mukaan portaattomasti tai tihein portain.
- Itsevalaisevan mainoksen haltijan on varauduttava siihen, että mainos on ajastettavissa sammumaan samassa tahdissa kuin tienpitäjä mahdollisesti sammuttaa tievalaistuksen yöllä
- Itsevalaiseva mainos on sammutettava, jos se menee epäkuntoon kokonaan tai osittain tai siinä muutoin ilmenee häiriöitä (esimerkiksi valopisteet välkkyvät tai palavat poikkeuksellisesti eri voimakkuuksilla)
- Jos laitteessa ei näytetä mainosta, mainospinnan on oltava sammutettuna kokonaan

Vaihtuvasisältöiset mainokset

- Vaihtuvasisältöisen mainoksen pitää pysyä samana vähintään 30 sekuntia kerrallaan

- Mainoksen vaihtuminen ei saa tapahtua välähtämällä suoraan seuraavaan mainokseen tai lyhyen pimeän tilan kautta, vaan edellisen mainoksen tulee sammua hitaasti noin kahden sekunnin liukumalla ja seuraavan syttyä vastaavasti noin kahden sekunnin kuluessa. Vaihtoehtoisesti voidaan sallia edellisen ja seuraavan mainoksen vaihtuminen "limittäin liukumalla" ylhäältä alas tai vasemmalta oikealle noin kahden sekunnin aikana

LUONNOS

4. Tilapäiset ilmoitukset

Tämä määräysten osio koskee ainoastaan MTL 52 a §:ssä tarkoitettua tilapäistä ilmoittelua. Tilapäisellä ilmoituksella tarkoitetaan MTL 52 a §:n mukaan

- kokous-, tiedotus-, huvi-, hää- tai muuta niihin rinnastettavaa tilaisuutta koskevaa ilmoittelua
- yhteiskunnallista, poliittista tai muuta aatteellista tilaisuutta koskevaa ilmoittelua (mukaan lukien vaalimainokset)

MTL 52 a §:n mukaan ilmoituksen saa asettaa paikoilleen aikaisintaan kuukautta ennen tilaisuutta ja ne on poistettava viikon kuluessa siitä, kun tilaisuus on pidetty.

Ilmoitus voi sisältää myös opastavia elementtejä, kuten suunta (nuolimerkintä) ja etäisyys kohteeseen.

Yleistä

Ilmoituksen sisältökokonaisuuden on oltava hahmotettavissa yhdellä silmäyksellä. Mainoksessa käytettävien tekstien ja kuvien värit ja muodot on valittava siten, että tienkäyttäjän on helppo omaksua ilmoituksen sisältö ajotapahtuman yhteydessä.

Ilmoituksen sisältö, koko ja käytettävät materiaalit

- Ilmoitus ei saa sisältää virallisten liikennemerkkien sisältöä, tunnuksia ja väriskaalaa (TLL 56 §)
- Ilmoitus ei saa häikäistä eikä siinä saa olla heijastavaa materiaalia tai pintoja
- Ilmoitus ei saa olla valaistu tai itsevalaiseva
- *Tiealueelle* sijoitettavan ilmoituksen maksimikoko on 80 cm * 120 cm

Ilmoitus ei saa sisältää:

- yksityiskohtaisia elementtejä, jotka voivat kiinnittää tienkäyttäjän huomion liian pitkäksi aikaa, kuten esimerkiksi
  - pitkiä tekstejä tai numerosarjoja
  - kooltaan pientä tekstiä
- optista harhaa tai erityisiä optisia tehokeinoja

Ilmoituksen sijainti

Ilmoitus tulee tien poikkisuunnassa sijoittaa siten, että se on kokonaan vähintään yhden metrin etäisyydellä pientareen ulkoreunasta.

Ilmoitus on pystytettävä tai kiinnitettävä niin, että se pysyy hyvin paikoillaan eikä pääse kaatumaan. Ilmoitusta ei saa kiinnittää liikenteenohjauslaitteeseen, maantien silta- tai muuhun rakenteeseen, meluesteeseen tai maantietä ylittävään siltaan. Ilmoituksen saa kiinnittää valaisinpylvääseen, kunhan se tehdään siten, ettei pylvästä vahingoiteta.

Mainos ei saa estää tai haitata maantien kunnossapitoa, esimerkiksi niittoa tai aurausta. Tienvarsimainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon se, että tiealueen läheisyyteen/suoja-alueelle sijoittuva mainos voi vaurioitua tavanomaisten kunnossapitotoimien yhteydessä.

Tämän luvun mukaisia ilmoituksia ei saa sijoittaa

- moottori- tai moottoriliikenneteiden varteen
- pääkaupunkiseudun kehäteille (Kehä I, II ja III) sekä Hämeenlinnanväylälle (valtatie 3) ja Hakamäentielle (maantie 100), mukaan lukien näiden teiden liittymien ja eritasoliittymien ramppien alueet

- 100 metrin etäisyydelle liittymästä, mukaan lukien eritasoliittymien rampit
- tien suuntaisesti
- ajoratojen välisille erotusalueille tai liikennekorokkeisiin
- siten, että ne peittävät liikenteen ohjauslaitteita tai merkittävästi haittaavat niiden havaitsemista
- 30 metriä lähemmäksi liikenteenohjauslaitetta tai 50 metriä lähemmäksi, jos tien nopeusrajoitus on vähintään 80 km/h
- paikkaan tai tieosuudelle, jossa vaaditaan erityistä tarkkaavaisuutta. Edellä mainittujen lisäksi tällaisia ovat mm.
    - varalaskupaikat
    - ohituskieltoalueet
    - paikat, jossa on jalkakäytävän ja pyörätien alku- tai ylityskohta
    - mäkiset, mutkaiset ja onnettomuusalttiit tiejaksot
    - tien poikkileikkauksen muutoskohdat (esim. leveäkaistatiet)

LUONNOS

5. Rakennuksessa tai sen läheisyydessä harjoitettavan toiminnan ja siellä myytävien tuotteiden mainostaminen

Tämä määräyksen osa koskee ainoastaan MTL 52 a §:ssä tarkoitettua rakennuksessa tai sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua tai mainontaa, joka koskee paikalla harjoitettavaa toimintaa tai siellä myytäviä tuotteita.

Tällaista ilmoitusta tai mainosta ei saa sijoittaa siten, että mainos peittää näkemää liikennevaloihin, liikennemerkkeihin tai tiemerkintöihin tai heikentää niiden havaitsemista.

Mainos tai ilmoitus ei saa sisältää

- virallisten liikennemerkkien sisältöä, tunnuksia ja väriskaalaa (tieliikennelaki 56 §)
- yksityiskohtaisia elementtejä, jotka voivat kiinnittää tienkäyttäjän huomion liian pitkäksi aikaa, kuten esimerkiksi
    - pitkiä tekstejä tai numerosarjoja
    - kooltaan pientä tekstiä
- optista harhaa tai erityisiä optisia tehokeinoja
- liikkuvaa kuvaa, optista harhaa tai välähdyksiä (itsevalaiseva/vaihtuvasisältöinen mainos)

Pinta ja heijastavuus

- Mainos ei saa häikäistä eikä sisältää heijastavaa materiaalia tai pintoja

Valaistut mainokset

- Mainoksen valaistus ei saa sammua ja syttyä jaksottaisesti
- Mainoksen pinnan luminanssin on oltava pienempi kuin liikennemerkin heijastavuuden

Itsevalaisevat ja vaihtuvasisältöiset mainokset

- Itsevalaiseva mainos ei saa sammua ja syttyä jaksottaisesti
- Itsevalaisevan mainoksen valovoiman on oltava sellainen, että Liikenneviraston ohjejulkaisussa Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (16/2015) esitetyt häiriövalon raja-arvot eivät ylity. Raja-arvot ovat standardin SFS EN 12464-2 mukaiset.
- Pimeän aikaan mainospinnan keskimääräinen luminanssi saa olla enintään 300 kandelaa/m^2
- Hämärän aikaan mainospinnan luminanssi ei saa olla enemmän kuin viisi kertaa ympäristön luminanssi.
- Itsevalaisevan mainostaulun tulee säätää automaattisesti kirkkauttaan ympäristön valoisuuden mukaan portaattomasti tai tihein portain.
- Itsevalaiseva mainos on sammutettava, jos se menee epäkuntoon kokonaan tai osittain tai siinä muutoin ilmenee häiriöitä (esimerkiksi valopisteet välkkyvät tai palavat poikkeuksellisesti eri voimakkuuksilla)
- Jos laitteessa ei näytetä mainosta, mainospinnan on oltava sammutettuna kokonaan

Vaihtuvasisältöiset mainokset

- Vaihtuvasisältöisen mainoksen pitää pysyä samana vähintään 30 sekuntia kerrallaan
- Mainoksen vaihtuminen ei saa tapahtua välähtämällä suoraan seuraavaan mainokseen tai lyhyen pimeän tilan kautta, vaan edellisen mainoksen tulee sammua hitaasti noin kahden sekunnin liukumalla ja seuraavan syttyä vastaavasti noin kahden sekunnin kuluessa. Vaihtoehtoisesti voidaan sallia edellisen ja seuraavan mainoksen vaihtuminen "limittäin liukumalla" ylhäältä alas tai vasemmalta oikealle noin kahden sekunnin aikana